

Forum for Fagskoler: St.Meld. nr 9 - Fagfolk for fremtiden

Forum for Fagskoler (FFF) er meget tilfreds med de aller fleste forslagene i stortingsmeldingen. Sentralt er en tydeliggjøring av fagskolens egenart, et felles finansieringssystem, styrket kvalitetsarbeid, vektlegging av studentrettigheter og tiltak som fremmer overganger mellom fagskole og høyskoler og universiteter. Dette er sentrale elementer i en fagskolereform og gode bidrag til å utløse fagskolens potensial. Tiltakene vil bidra til å plassere fagskolene som en naturlig del av høyere utdanning i Norge, og utvikle fagskolesektoren som en likeverdig part overfor høgskolene og universitetene. Samtidig gjenstår det noen utfordringer som må løses for at fagskolene skal bli en naturlig vei for de som vil ta en høyere yrkesfaglig utdanning.

Finansiering av fagskolesektoren

FFF støtter regjeringens forslag om å samordne all finansiering av fagskoler under én tilskuddsordning for fagskoler basert på et stort grunntilskudd og et resultatbasert tilskudd med åpen budsjettramme. Utviklingsmidler er avgjørende for en sektor som skal være oppdatert til arbeidslivets kompetansebehov, og bør derfor integreres i modellen.

For å sikre en fagskoleutdanning av høy kvalitet må tilskuddene bygge på et bærekraftig og dokumentert kostnadsnivå. Deloitte-rapporten fra mai 2016 har allerede foretatt en grundig kartlegging av kostnadene knyttet til drift og utvikling av forskjellige typer fagskoleutdanninger. For å sikre en forsvarlig og rettferdig finansiering bør det også foreligge et system som jevnlig oppdaterer de ulike kostnadsfaktorene som danner grunnlag for finansieringen.

Statlig kontra fylkeskommunalt eierskap

Forum for Fagskoler mener at eierskapet til fagskolene må flyttes fra fylkeskommunen til staten. Da vil en kunne se hele den tertiære utdanningssektoren under ett, slik at vurderinger om kapasitet, relevans og kvalitet i utdanningene ved fagskoler, høyskoler og universiteter sees i sammenheng.

NIFU-rapport 15/2014 konkluderte med at finansieringsordningen for fagskolene har virket konserverende på utviklingen av fagskoletilbudet i fylkeskommunene, og at de i svært liten grad har drevet systematisk kartlegging av regionalt kompetansebehov. Rapporten viser at fylkeskommunene nesten utelukkende har gitt tilskudd til offentlige fagskoler som er eid og drevet av fylkeskommune selv. Helsedirektoratet har dokumentert at de tre første årene etter Forvaltningsreformen ble igangsatt så var 10 prosent av deres tilskuddsmidler blitt stående ubrukt. 600 studieplasser som skulle dekke viktige kompetansebehov ble derfor aldri opprettet.

Fylkeskommunene settes i en uheldig dobbeltrolle hvor de både er eier av fagskoler samtidig som de skal finansiere både offentlige og private fagskoler. Denne dobbeltrollen vil bli forsterket dersom de nå skal finansiere hele fagskolesektoren. Vi kan ikke se at regionreform vil endre særlig på det.

Faglærernes kompetanse og videre kvalitetsutvikling

FFF ønsker å bidra til kvalitetsutvikling og styrking av undervisningskompetansen i fagskolesektoren, og støtter de mange tiltakene som regjeringen foreslår. Samtidig vil vi presisere at de faglige miljøene utgjør en kombinasjon av fagskolens lærere, det faglige nettverket av eksterne fagpersoner og virksomheter og organisasjoner som fagskolen samarbeider med.

FFF støtter regjeringens forslag om økte krav til faglig og pedagogisk kompetanse. Kravene må bygge på en god balanse mellom krav til fagkompetanse, relevant og oppdatert yrkeserfaring og pedagogisk/didaktisk kompetanse for å sikre best mulig kvalitet i fagskoleutdanningene. Det er derfor positivt at regjeringen vil kartlegge kompetansebehovet ytterligere, og legge opp til et tilpasset pedagogisk tilbud til fagskolelærere uten formell pedagogisk utdanning. Tilskudd til hospitering av fagpersoner i arbeidslivet og faglærere på fagskolene vil stimulere flere til å oppdatere sin fagkompetanse.

Fagskolene er allerede i gang med en rekke kvalitetstiltak, og FFF anbefaler at Fagskolerådet involveres i dette i samarbeid med NOKUT. Kvalitetsarbeid er kontinuerlig prosess, og det er ikke hensiktsmessig å vente fem år på en evaluering. FFF anbefaler derfor at det igangsettes en følgeforskning straks reformen er i gang, tilsvarende slik det gjøres i andre deler av utdanningssystemet. Det er også behov for en utredning av fagskolens kunnskapsgrunnlag og kunnskapsbase for å bedre kunne definere hvor fagskoleutdanningen hører hjemme i kvalifikasjonsrammeverket.

Opptak til fagskoleutdanning

FFF støtter forslaget om at det kan stilles krav om annen fullført fagskoleutdanning eller relevant arbeidserfaring i tillegg til kravet om fullført videregående opplæring for opptak til fagskoleutdanning. I tillegg bør det være mulig å sette krav til annen fullført høyskoleutdanning for å bidra til og synliggjøre sammenhenger og overganger mellom fagskoler og høyskoler.

FFF støtter forslagene knyttet til realkompetansevurdering med noen forbehold. Spesielt vil vi fremheve at vi ikke støtter en aldersgrense på minimum 23 år. Primært bør realkompetansevurdering foretas opp mot opptaksgrunnlaget uavhengig av alder. Sekundært bør aldersgrensen settes til 21 år. Da vil ungdom som har falt fra videregående skole uansett ha rimelig mulighet til å opparbeide seg en erfaring som kan realkompetansevurderes.

FFF støtter forslaget felles nasjonal opptaksforskrift for fagskoleutdanning under forutsetning av at felles opptakssystem er en frivillig ordning, og at opptaksforskriften kun gjelder de som benytter seg av et felles opptakssystem. Alternativt at forskriften også er tilpasset fagskoler som ikke benytter seg av et felles opptakssystem.

Overganger mellom fagskolene og universitets- og høyskolesektoren

Det norske utdanningsystemet må framstå som helhetlig, og gi mulighet for videre kompetanseutvikling. Vi mener at et bedre samspill mellom fagskolesektoren og UH-sektoren vil kunne bidra til en bedre tilpasning mellom den enkeltes utdanningsvalg og arbeidslivet kompetansebehov. Vi støtter derfor regjeringens bredt sammensatte tiltak for å legge til rette for overganger mellom fagskoler og høyskoler/universiteter og omvendt hvor innføring av studiepoeng er en av mange elementer. Videre at overgangene må være basert på sammenligninger av utdanningenes læringsutbytter.

FFF støtter forslaget om å gi NOKUT i oppdrag å tilrettelegge veiledning for institusjoner og skoler som søker å finne overgangsordninger mellom fagskoleutdanning og universitets- og høyskoleutdanning i Norge, anbefaler gjør dette i samarbeid med Fagskolerådet og UHR.

Veksten i fagskoleutdanningen må komme i fagskolesektoren

FFF støtter regjeringens målsetting om at flere må ta fagskoleutdanning i fremtiden. Men vi er kritiske til forslaget om at dette blant annet skal skje ved at universitetene og høyskolene i større grad skal tilby fagskoleutdanning. Vi mener at satsningen bør konsentreres om fagskolesektoren.

